

گفت وگویی تفصیلی باموسویان از دستاوردهای برجام تا لابی گری برای تهران

موسویان: ایران با برجام از آوار سنگین ترین تحریم های تاریخ معاصر رها شد

مادرید- ایرنا- «حسین موسویان» معاون پیشین سیاست خارجی دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی می گوید: بین تحلیلگران برجسته جهان اجماع وجود دارد که با برجام، ایران از «آوار سنگین ترین تحریم های تاریخ معاصر» جان سالم به در برد.

این مذاکره کننده پیشین هسته ای ایران و استاد و پژوهشگر ارشد فعلی دانشگاه پرینستون آمریکا در گفت و گوی اختصاصی با خبرنگار ایرنا در سالگرد یکسالگی اجرای برجام؛ ۱۰ تأثیر برجام را برمی شمرد و مربع ضد ایران در واشنگتن را شامل لابی صهیونیسم، لابی اعراب تکفیری، نومحافظه کاران تندرو آمریکایی و ایوزیسیون برانداز با مرکزیت منافقین می داند. وی می افزاید: پس از انتخابات آمریکا و قبضه قدرت توسط جمهوریخواهان، طرح های مربع ضد ایران بر مبنای فشار بر تهران بدون نقض برجام تغییر پیدا کرد تا از این مسیر، ایران را عصبانی و وادار به نقض برجام کنند و دوباره شرایط گذشته اجماع بین المللی علیه ایران را احیا کنند.

موسویان که از مدافعان و موافقان توافق هسته ای ایران و گروه ۵+۱ است، این روزها که برجام مورد حملات منتقدان و دلواپسان داخلی و خارجی قرار گرفته و حتی برخی آرزوی نقض آن را در سر می پروراند، بیش از گذشته در دفاع از این توافق در رسانه های داخلی و خارجی از هیچ تلاشی فروگذار نکرده است.

او در صحنه دیپلماسی عمومی و افکار عمومی جهان فعال است و به گفته خودش، همواره برای حقانیت ایران در بحران هسته ای چه در دوره قبل و چه دوره کنونی فعال بوده و خطا بودن استراتژی آمریکا در مورد سیاست تغییر رژیم در ایران را تبیین کرده است. این دیپلمات کهنه کار ایرانی که در مراکز فکری، علمی و دانشگاهی جهان حضور فعالی دارد، می گوید: تقریباً بین تحلیلگران برجسته جهان اجماع وجود دارد که با برجام، ایران از «آوار سنگین ترین تحریم های تاریخ معاصر» جان سالم بدر برد.

مذاکره کننده ارشد پیشین هسته ای ایران در دولت اصلاحات می افزاید: آمریکا و اروپا سه «تحریم کشنده» فراتر از قطعنامه های سازمان ملل علیه ایران اعمال کردند که تحریم نفت و بانک مرکزی و سوئیفت بود. این تحریم ها، نظام بانکی و مالی ایران را فلج و میلیاردها دلار به ایران خسارت زد که با برجام هر سه تحریم برداشته و فروش نفت ایران دو برابر شد، روابط بانکی ایران با صدها بانک جهان برقرار و سوئیفت هم باز شد که نقل و انتقالات بانکی را ممکن ساخت.

موسویان تصریح می کند: آمریکایی ها اعلام کردند که تنها تحریم نفت، حدود ۱۷۰ میلیارد دلار به ایران ضرر زد. مشروح این گفت و گو در پی می آید:

*** برجام موجب شکاف بزرگی در روابط آمریکا با رژیم صهیونیستی، عربستان و متحدان عربش شد

*سؤال: آقای دکتر موسویان! پس از یکسال از اجرای برجام، آثار اجرای این توافق را در روابط میان ایران و غرب به ویژه آمریکا چگونه ارزیابی می کنید؟ به نظر شما اجرای این توافق در کدام عرصه ها نمود بارزتر و عملی تری داشته است؟

*موسویان: برجام تاثیرات مثبت قابل توجهی در روابط ایران و آمریکا داشته که به ۱۰ مورد آن اشاره می کنم:

۱- تحریم های هوانوردی آمریکا رفع شد. بعد از انقلاب و به خاطر تحریم های آمریکا، ایران قادر به خرید هواپیمای مسافربری جدید از اروپا و آمریکا نبود. هواپیماهای ایران همه کهنه و قدیمی و ناامن بودند. ضمن اینکه قطعات هواپیمای مسافربری هم باید قاچاقی به چند برابر قیمت تامین می شد. این وضعیت، موجب فرسودگی و عقب افتادگی کلیه شرکت های هواپیمایی ایران شده بود. بدتر اینکه فرصتی برای شرکت های هواپیمایی کشورهای همسایه مثل امارات و ترکیه و قطر به وجود آمد که ظرف چند دهه گذشته دهها میلیارد دلار سود به جیب بزنند؛ ضمن اینکه برای ایران هم فوق العاده تحقیر آمیز بود که مردمش به شرکت های هوایی کشورهای همسایه پناه بردند. اکنون بخاطر برجام، هم قطعات هواپیما از شرکت های اصلی سازنده خریداری می شود و هم تعمیرات اساسی توسط شرکت های معتبر انجام می شود و هم اینکه برای اولین بار شرکت های معتبر جهانی مثل بویینگ و ایرباس قراردادهای فروش مدرنترین هواپیماهای موجود جهان را با ایران امضا کردند.

۲- با برجام راه صادرات فرش، صنایع دستی، خاویار و خشکبار ایران به آمریکا باز شد و اکنون انجام می شود.

۳- وزارت خزانه داری آمریکا گشایش های جدید زیادی در صادرات دارو و تجهیزات پزشکی به ایران فراهم کرد.

۴- ایران توانست اصل و فرع طلب مربوط به خریدهای نظامی قبل از انقلاب را وصول کند. آمریکایی ها ۷/۱ میلیارد دلار نقد با یک هواپیما به ایران منتقل کردند.

۵- آمریکا و به تبع آن جهان غرب بعد از انقلاب همواره با برخورداری ایران از تکنولوژی صلح آمیز هسته ای مثل نیروگاه هسته ای مخالفت می کردند. با برجام، جهان در مورد همکاری و صدور فناوری صلح آمیز هسته ای به ایران یکپارچه شد. امروزه ایران می تواند دهها نیروگاه هسته ای داشته باشد. این تحول مهم در حدی پیش رفت که ایران برای اولین بار توانست آب سنگین به آمریکا صادر کند.

۶- شگرف ترین تحول این بود که آمریکا رسماً وجود صنعت غنی سازی و آب سنگین در ایران را پذیرفت.

۷- تعدادی از زندانیان ایرانی و آمریکایی مبادله شدند که بعد از انقلاب بی سابقه بود.

۸- آمریکا قبلاً با حضور ایران در مذاکرات بین المللی سوریه مخالفت می کرد که بعد از برجام دست از این مخالفت برداشت. این در واقع به رسمیت شناختن جایگاه منطقه ای ایران توسط آمریکا بود.

۹- برجام موجب شکاف بزرگی در روابط آمریکا با اسرائیل (رژیم صهیونیستی) و عربستان و متحدان عربش شد. این دوجبهه همواره مخالف بهبود روابط ایران و آمریکا بوده و حتی خواستار حمله نظامی آمریکا به ایران بودند.

۱۰- تا قبل از برجام سیاست عملی هر دو حزب اصلی و بزرگ آمریکا (دمکرات ها و جمهوری خواهان) در مورد ایران برمبنای «تغییر رژیم» بود. در دور دوم ریاست جمهوری اوباما که برجام به نتیجه رسید، برای اولین بار شکاف بی سابقه ای در آمریکا در مورد ایران به وجود آمد. یک جبهه جدید به رهبری اوباما سیاست «تعامل با ایران» را در پیش گرفت در حالی که جبهه بزرگ دیگری بر استراتژی «تغییر رژیم» اصرار داشت. اسرائیل و عربستان و اپوزیسیون برانداز ایرانی همچون منافقین هم همکار و مشوق جریان دوم بود.

**** سه تحریم «کشنده» نفت، بانک مرکزی و سوئیفت فراتر از قطعنامه های سازمان ملل

* سؤال: دستاوردهای نظام و دولت یازدهم برای برجام چه بوده و آیا همه اهداف محقق شده است؟

*موسویان: نظام جمهوری اسلامی با برجام به اهداف و دستاوردهای بزرگی رسید که شش مورد آن را بیان می کنم:

۱- هدف اول ایران این بود که معضل وجود پرونده ایران در فصل هفتم منشور سازمان ملل را حل کند، زیرا ایران با اجماع همه قدرت های جهانی به عنوان تهدید صلح و امنیت جهان تلقی می شد. این سنگین ترین ضربه حیثیتی به نظام جمهوری اسلامی بعد از انقلاب بود که با برجام این مشکل حل شد.

۲- شش قطعنامه تحریم اقتصادی شورای امنیت سازمان ملل مصیبت خانمانسوز مهم دوم بود که با برجام هر شش قطعنامه لغو شدند.

۳- آمریکا و اروپا سه «تحریم کشنده» فراتر از قطعنامه های سازمان ملل علیه ایران اعمال کردند که تحریم نفت و بانک مرکزی و سوئیفت بود. این تحریم ها، نظام بانکی و مالی ایران را فلج و صدها میلیارد دلار به ایران خسارت زد. با برجام هر سه تحریم برداشته و فروش نفت ایران دو برابر شد، روابط بانکی ایران با صدها بانک جهان برقرار و سوئیفت هم باز شد که نقل و انتقالات بانکی را ممکن ساخت. آمریکایی ها اعلام کردند که تنها تحریم نفت، حدود ۱۷۰ میلیارد دلار به ایران ضرر زد.

۴- چهارمین هدف ایران این بود که قدرت های جهانی غنی سازی آب سنگین ایران را بپذیرند و دست از کارشکنی برای انتقال تجهیزات و تکنولوژی صلح آمیز هسته ای به ایران بردارند که به این هدف کلیدی هم دست یافت.

۵- آمریکا و غرب ۳۰ سال ایران را متهم به تعقیب برنامه ساخت سلاح هسته ای می کرد. عالی ترین مرجع تخصصی جهان یعنی شورای حکام آژانس بین المللی انرژی اتمی و عالی ترین مرجع سیاسی - امنیتی جهان یعنی شورای امنیت سازمان ملل هم بر این اتهام صحنه گذاشت. با برجام این اتهام که در قالب موضوع پی ام دی عنوان می شد نیز برطرف شد.

۶- آمریکا و اسرائیل (رژیم صهیونیستی) موفق به ایجاد اجماع جهانی علیه ایران شده بودند. روسیه و چین و اروپا برای تحریم های بین المللی به آمریکا پیوستند. برای ایران بسیار مهم بود که اجماع جهانی را بشکند که این اجماع با برجام شکسته شد. امروز موضع اروپا و چین و روسیه با موضع آمریکا در مورد کار با ایران متفاوت است.

*** ایران با برجام از «آوار سنگین ترین تحریم های تاریخ معاصر» جان سالم به در برد

** سؤال: اجرای برجام با توجه به گذشت یکسال از اجرای آن، چه تاثیر ملموسی بر موضوعات منطقه ای و بین المللی داشته است؟
**موسویان: تقریباً بین تحلیلگران برجسته جهان اجماع وجود دارد که با برجام، ایران از «آوار سنگین ترین تحریم های تاریخ معاصر» جان سالم به در برد، ضمن اینکه نفس قرارگرفتن شش قدرت جهان در یک سوی میز و ایران در سوی دیگر و نهایتاً پذیرش غنی سازی و آب سنگین ایران از سوی همه قدرت های جهانی و لغو قطعنامه های تحریم سازمان ملل، وزن منطقه ای و جایگاه بین المللی ایران را بسیار ارتقا داد.

**** شش سؤال تعیین کننده در دوره ترامپ و مربع لابی ضد ایران

**سؤال: با توجه به روی کار آمدن دونالد ترامپ رئیس جمهوری آمریکا که تقریباً سیاست ها و تصمیماتش برای همه دنیا به نوعی ناشناخته است و نیز جمهوریخواهانی که او را یاری و همفکری خواهند کرد و اکثراً دیدگاههای افراطی و تندی درباره ایران و برجام دارند، به نظر شما چه اقداماتی می توان برای جلوگیری از تشدید اقدامات آنها انجام داد؟

**موسویان: در این باره شش سؤال مهم زیر به ذهنم می رسد که پاسخی برای آن ندارم منتهی تعیین کننده خواهند بود: اول، آیا گفت و گوهای مستقیم فعلی ایران و آمریکا در دوره ترامپ هم ادامه پیدا خواهد کرد یا قطع خواهد شد؟ دوم، با توجه به اینکه اکثریت مجلس نمایندگان و سنای آمریکا به دست جمهوریخواهان افتاده است، آیا شناسی برای گفت و گوی مجالس دو کشور وجود خواهد داشت؟ سوم، آیا ایران اعتقادی به ضرورت لابی در آمریکا داشته و اقدامی خواهد کرد؟ چهارم، آیا ایران برای دیپلماسی عمومی جهت روشننگری افکار عمومی آمریکا و جهان فکری خواهد کرد؟ پنجم، آیا ایران برنامه و توان بهره مندی از ظرفیت عظیم و خدادادی صدها هزار ایرانی مقیم آمریکا را خواهد داشت؟

درغیاب این پنج مورد، میدان واشنگتن بطور کامل در قبضه مربع لابی صهیونیسم، لابی اعراب تکفیری، نومحافظه کاران تندرو آمریکایی و اپوزیسیون برانداز با مرکزیت منافقین قرار خواهد گرفت و نتیجه آن هم معلوم است و بالاخره ششم، آیا اختلافات وحشتناک و نگران کننده فعلی جناح های سیاسی داخلی مدیریت و اتحاد و همدلی برای دفاع از منافع ملی کشور به وجود خواهد آمد؟

**** احتمال تشدید سایر اختلافات میان ایران و آمریکا در دوره ترامپ/ دست باز طرفین در سایر عرصه ها برای تحریم یکدیگر

****سؤال: به نظر شما، حتی در صورتی که ترامپ برجام را حفظ کند، آیا از نظر حقوقی و بین‌المللی می‌تواند در روند اجرای آن خللی ایجاد کند؟ چگونه و تا چه حد؟**

****موسویان: برجام در مورد یک موضوع بود و آن هم هسته‌ای. تصمیم نظام جمهوری اسلامی ایران هم این بود که فقط در مورد هسته‌ای مذاکره شود. سایر اختلافات ایران و آمریکا به قوت خود باقی است و در دوره ترامپ هم ممکن است تشدید شود. دست ایران و آمریکا هم برای تحریم علیه یکدیگر در سایر زمینه‌ها باز است. بعد از برجام آمریکا تحریم‌های جدیدی علیه ایران داشت. ایران هم بعد از برجام، تحریم‌های جدیدی علیه آمریکا داشت مثل ممنوع کردن ورود خودروهای ساخت آمریکا. احتمالا کنگره آمریکا تحریم‌های جدید با عناوین حقوق بشر و تروریسم تصویب و ترامپ هم و تو نکند. بعد از انتخابات اخیر آمریکا و قبضه قدرت توسط جمهوریخواهان، «طراحی‌های مربع ضد ایران» بر مبنای فشار بر تهران بدون نقض برجام تغییر پیدا کرد. آنها می‌خواهند از این مسیر ایران را عصبانی و وادار به نقض برجام کنند تا مجددا شرایط گذشته در مورد اجماع بین‌المللی علیه ایران را احیا کنند.**

***** جنگ سیاسی، امنیتی و اقتصادی آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه ایران عملا صورت گرفت**

**** سؤال: آقای دکتر موسویان! شما خود یکی از مذاکره‌کنندگان ارشد هسته‌ای در دوره‌های قبل بودید، این روزها مخالفان دولت یازدهم و برجام در رد اظهارات مقامات مبنی بر اینکه با این توافق، سایه جنگ از سر کشور و منطقه دور شده است، می‌گویند که از جنگ خبری نبود. آیا واقعا هیچ جنگی علیه ایران و تاسیسات هسته‌ای ایش مطرح یا برنامه ریزی نشده بود؟**

**** موسویان: جنگ سیاسی و امنیتی و اقتصادی آمریکا و اسرائیل (رژیم صهیونیستی) علیه ایران که عملا صورت گرفت. جنگ نظامی مخفی هم با عملیات جنگ سایبری آمریکا و اسرائیل علیه تاسیسات هسته‌ای و ترور دانشمندان هسته‌ای ایران هم که صورت گرفت. اینها خود نشانه‌های روشنی است در مورد اینکه احتمال حمله به تاسیسات هسته‌ای ایران هم وجود داشت.**

فقط به یک مقطع از تاریخ هسته‌ای ایران نگاه کنید. طی ابتکاری برای حل بحران هسته‌ای، در تابستان ۲۰۱۱ سازمان انرژی اتمی ایران به آژانس پیشنهاد نظارت و بازرسی کامل داد. سفیر جمهوری اسلامی ایران در آژانس در مصاحبه با نشریه «آرژمنت کنترل» آمریکا گفت که سازمان انرژی اتمی برای اثبات حسن نیت خود هم به هیات آژانس در تهران گفت هرجایی را می‌خواهید بازرسی کنید. آنها هم درجا، تقاضای بازرسی از مهمترین بخش تاسیسات هسته‌ای یعنی تحقیقات و توسعه غنی‌سازی و آب سنگین را کردند و طرف ایرانی به آنها اجازه داد. چند روز بعد رئیس جمهوری به نیویورک آمد و آزادی کوهنوردان آمریکایی را اعلام کرد. این یعنی دو حسن نیت بزرگ و کم سابقه از سوی ایران. اما چند هفته بعد، آمریکا و اروپا، بانک مرکزی ایران و نفت را تحریم و سوئیفت بانکی را بستند و دو قطعه نامه در مورد حقوق بشر و تروریسم هم در شورای امنیت تصویب کردند. روشن است که ادامه این روند به کجا ختم می‌شد.

****** حضور در عرصه افکار عمومی جهان برای تشریح حقانیت ایران در بحران هسته‌ای**

**** آقای دکتر موسویان! حضورتان در آمریکا موجب شده است برخی در ایران از شما بعنوان یک «لابی‌گر حرفه‌ای» میان ایران و آمریکا برای حاصل شدن برجام یاد کنند. واقعا نقش شما در این مذاکرات و توافق تا چه حد و چگونه بوده است؟**

**** موسویان: من در سال ۱۳۸۸ به آمریکا آمدم و در ادامه سکوتم در ایران، یکسالی هم در آمریکا سکوت کرده بودم. اما با مشاهده تشدید روند تحریم‌ها و فشارها و حملات تبلیغاتی علیه ایران، وظیفه ملی و دینی خود دانستم که در صحنه دیپلماسی عمومی فعال شده و از تجربه سی ساله خود برای دفاع از منافع کشور استفاده کنم. لذا از ۸۹ وارد صحنه افکار عمومی جهانی شدم. شاید بتوان گفت من نقش کوچکی در کار با افکار عمومی، دانشگاهها، مراکز فکری و تحقیقاتی و رسانه‌ها داشتم.**

کتاب اول من در مورد بحران هسته‌ای بود که در دوره آقای احمدی نژاد منتشر شد. کتاب دوم من در مورد روابط ایران و آمریکا بود که در دوره آقای احمدی نژاد نوشته شد اما چاپش مصادف با دوره آقای روحانی بود. علاوه بر آن در صدها دانشگاه و مراکز فکری و تحقیقاتی در قاره‌های مختلف سخنرانی کرده، صدها مقاله در رسانه‌های معتبر جهان منتشر کرده و در صدها کنفرانس و سمینار و نشست‌های بین‌المللی هم شرکت کردم. محور کارم هم در دوره آقای احمدی نژاد و آقای روحانی دقیقا یکی بوده که عمدتا از این قرار است:

اول: تشریح حقانیت ایران در بحران هسته‌ای و ارائه راهکار مسالمت‌آمیز بود که محورهای اصلی راهکار هم همان اصول مورد نظر ایران بود که در کتاب هسته‌ای و در صدها مقاله و سخنرانی تشریح شده و نهایتا برجام هم براساس همان شکل گرفت. اصول هم

روشن بود. پذیرش حق غنی سازی و آب سنگین و برداشتن تحریم های هسته ای در مقابل شفافیت و اطمینان های لازم در مورد عدم ساخت بمب هسته ای.

دوم: تشریح مخاطرات جنگ علیه ایران که طی حدود ۲۰ دلیل در کتاب ها و سخنرانی ها و مقالات مفصل تشریح کرده ام. سوم: تبیین خطا بودن استراتژی آمریکا در مورد سیاست تغییر رژیم در ایران. آخرین آن هم مقاله چند روز پیش در هافینگتون پست آمریکا خطاب به ترامپ است که مرتکب این اشتباه نشود.

چهارم: خطا بودن استراتژی غرب در مورد تحریم ایران است که طی حدود ۲۰ دلیل در نوشته ها و سخنرانیها به افکار عمومی جهانی عرضه کرده ام.

پنجم: دلایل بی اعتمادی ایران به آمریکا است که موارد را طی ۲۰ دلیل در مقالات و سخنرانیهای مختلف از جمله در نشست با ۴۰۰ ژنرال آمریکایی در دانشگاه جنگ آمریکا تشریح کردم.

ششم: تبیین موضع ایران در مورد بحرانهای منطقه از جمله تروریسم و سوریه و یمن و عربستان و عراق و افغانستان بوده است. هفتم: تشریح راهکارهای کاهش خصومت و دشمنی آمریکا با ایران.

سه سال کارم در دوره آقای احمدی نژاد و سه سال هم در دوره آقای روحانی بوده است. هیچکدام از دودولت هم از من نخواستند که چنین فعالیت هایی را داشته باشم.

در عین حال آقای خزایی سفیر وقت ما در نیویورک به من گفت که آقای احمدی نژاد در سفر آخرشان به نیویورک از تلاش های من ابراز رضایت کرده بود. اولین روزهایی که آقای روحانی رئیس جمهور شده بود یکی به منزل من زنگ زده بود و چون در منزل نبودم به همسرم گفته بود که به فلانی بگو این نوع فعالیت ها را متوقف کند. البته در دوره ریاست جمهوری آقای روحانی، آقای ظریف وزیر خارجه در مصاحبه تلویزیونی با آپارات قدردانی کرد و برخی از رهبران اصولگرای کشور هم تشویق کردند.

من از ابتدا تصمیم گرفتم تحت هیچ شرایطی به کار حکومتی برنگردم، بخشی از دعوای داخلی ایران هم نباشم و صرفاً روی منافع کشور و مردم ایران تمرکز داشته باشم. اگر کار من تاثیری داشته، در بخش دیپلماسی عمومی و کار با اصحاب رسانه و مراکز علمی و فکری و تحقیقاتی و افکار عمومی بوده است.

اروپام *۳*۴۹۱* انتشار دهندگان: زهرا هژبری و محمد حسن دوستارگان

انتهای پیام /*

تحریم ها

برجام

حسین موسویان

ارتباط با سردبیر: ✉ newsroom@irna.ir

@ تماس بی واسطه با مسئولین

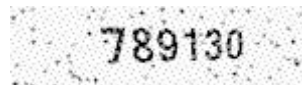
باشگاه مخاطبان ایرنا

برای ارسال نظرات از فرم پایین صفحه استفاده کنید.

فرستنده: *

پست الکترونیک:

ارسال یادداشت:

کد امنیتی

ارسال

دسترسی سریع: صفحه اصلی عناوین کل خبرها RSS آخرین خبرها پیوندها ارتباط با ما
خبرها: سیاسی اقتصادی اجتماعی فرهنگی علمی ورزشی خارجی استانها پژوهش عکس
چند رسانه ای: عکس

خبرگزاری جمهوری اسلامی پست الکترونیک: irna@irna.ir
© کلیه حقوق این سایت متعلق به خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران بوده و استفاده از مطالب با ذکر منبع آزاد است.